

Obsah

ÚVOD	5
1. PROČ UČIT ORIENTACI V PŘÍRODĚ?	7
1.1 Zařazení orientace v přírodě do výuky na základní škole	8
1.1.1 Rámcový vzdělávací program (RVP) a orientace v přírodě	9
1.1.2 Doporučení pro zařazení výuky orientace v přírodě do „Školního vzdělávacího programu (ŠVP)“	11
1.1.3 Shrnutí.....	13
2. METODICKÝ POSTUP PŘI VÝUCE ORIENTACE V PŘÍRODĚ	14
2.1 Přípravná etapa – nácvik orientace ve třídě a v blízkosti školy	15
2.1.1 Teoretická příprava – cíle výuky základů kartografie a topografie na školách	15
2.1.2 Pomůcky pro orientaci v přírodě.....	17
2.1.3 Základní orientace mapy pomocí buzoly.....	21
2.1.4 Měření a odhad vzdálenosti, výšky a hloubky v terénu.....	23
2.1.5 Vytváření základních orientačních schémat.....	26
2.1.6 Drobné hry a soutěže	29
2.1.7 Globální poziční systém – GPS.....	30
2.2 Základní etapa – nácvik orientace v terénu	33
2.2.1 Přejít z výuky ve třídě k výuce orientace v terénu	33
2.2.2 Orientování mapy v terénu	34
2.2.3 Drobné hry a soutěže	36
2.2.4 Shrnutí – vybraná klíčová slova	37
2.3 Speciální etapa – nácvik orientace pomocí map pro orientační běh	38
2.3.1 Stručná historie orientačních závodů (orientačního běhu).....	38
2.3.2 Orientační běh – sportovní odvětví	39
2.3.3 Využití prvků orientačního běhu pro výuku orientace v přírodě.....	44
2.3.4 Mapa pro orientační běh	44
2.3.5 Trať závodu v orientačním běhu.....	46
2.3.6 Orientační paměť	47
3. SLOVNÍČEK VYBRANÝCH POJMŮ Z ORIENTACE V TERÉNU	48
4. SEZNAM PRACOVNÍCH LISTŮ	51
5. PRACOVNÍ LISTY	53
6. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	96

4. Seznam pracovních listů

Prac. list č.		Str.
ETAPA 2.1 – pracovní listy 1–8		
1	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Procvičení topografických značek základní mapy 1 : 25 000	53
2	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Procvičení topografických značek – pexeso	54
2a	Návrh pexesa – mapové značky	55
2b	Názvy mapových značek	56
3	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Nákres situačního plánu	57
3a	Autorské řešení	58
4	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Procvičování mapového klíče	59
5	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Procvičování mapového klíče	60
5a	Topografické domino	61
6	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Práce s mapou a měřítkem mapy	62
7	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Práce s mapou – skládání mapy	63
7a	Skládání mapy	64
7b	Skládání mapy	65
8	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Postup podle plánu	66
ETAPA 2.2 – pracovní listy 9–18		
9	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Orientování mapy	67
10	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Určení pochodového úhlu	69
11	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Přenesení směru	71
12	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Určení vlastního stanoviště	72
13	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Práce s mapou – orientace mapy	74
14	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Práce s mapou	75

15	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Záznam trasy.	76
16	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Procvičování azimutů	77
17	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu Tvorba plánu.	78
18	Nácvik a rozvoj základních orientačních dovedností v terénu, nácvik dovedností pro vodní turistiku.	79

ETAPA 2.3 – pracovní listy 19–30

19	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh	80
19a	Popis mapových značek	81
20	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – mapový klíč	82
20a	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – pexeso	83
21	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – výškopis	84
21a	Vrstevnicová mapa	85
22	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – výpočet převýšení	86
22a	Mapa s úseky	87
23	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – orientace podle mapy	88
24	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – nácvik postupu	89
25	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – procvičování postupu	90
26	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – postup podle mapy	91
27	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – postup podle mapy a azimutu	92
28	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – orientační mini-závod	93
29	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – scorelauf	94
30	Výuka a rozvoj základních orientačních vědomostí podle mapy na orientační běh – paměťový běh	95

Poznámka: údaj, který se týká časové náročnosti, se bude určitě měnit. Záleží na počtu žáků a zejména na návyku pracovat samostatně a v různých skupinách.

Uvedení času je pouze informativní a týká se samotné činnosti.